

TWÓRCZOŚĆ
TADEUSZA RÓŻEWICZA
W RADIU
Studium przypadku

wykonuję od wielu lat
ten zawód
do którego zostałem wybrany i
powołany
„a który nazywa się poezją”

oddalem się z ociąganiem
„tej najosobliwszej
ze wszystkich czynności ludzkich,
jedyniej, co służy
uświadamianiu śmierci”

Tadeusz Różewicz, *na obrzeżach poezji*
z tomu *zawsze fragment. recykling*

Barbara Zwolińska

TWÓRCZOŚĆ
TADEUSZA RÓŻEWICZA
W RADIU

Studium przypadku

Recenzent
dr hab. Violetta Wejs-Milewska, prof. UwB

Redaktor Wydawnictwa
Agnieszka Kołwzan

Projekt okładki i stron tytułowych
Jakub Kozak

Na okładce wykorzystano na prawach wolnego dostępu zdjęcia z zasobów
Unsplash (autorzy: Dan Rowden, Inaki del Olmo, Rohit Tandon)

Skład i łamanie
Łukasz Gwizdała

Publikacja sfinansowana ze środków Prorektora ds. Nauki i Współpracy
z Zagranicą Uniwersytetu Gdańskiego oraz z działalności statutowej
Wydziału Filologicznego i Instytutu Filologii Polskiej
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-645-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Różewicz radiowy – kilka uwag wstępnych	11
Rozdział 1. Specyfika słuchowiska adaptacyjnego	20
Rozdział 2. Słuchowiska adaptacyjne	
według sztuk Tadeusza Różewicza	27
2.1. <i>Kartoteka</i> w trzech odsłonach	27
2.1.1. <i>Kartoteka</i> po raz drugi	47
2.1.2. <i>Kartoteka rozrzucona</i> (poprawiona?), czyli sztuka Różewicza po latach	61
2.2. <i>Stara kobieta wysiaduje</i> w Teatrze Wyobraźni	75
2.2.1. <i>Stara kobieta wysiaduje</i> po raz drugi	85
2.3. <i>Świadkowie albo nasza mała stabilizacja</i> , czyli jak przedstawić śmieciową rzeczywistość w radiu	94
2.3.1. <i>Świadkowie albo nasza mała stabilizacja</i> wersja pierwsza	96
2.3.2. <i>Świadkowie albo nasza mała stabilizacja</i> po raz drugi	105
2.3.3. <i>Świadkowie albo nasza mała stabilizacja</i> w wersji najnowszej	114
2.4. Próba dramy mieszczańskiej w <i>Wyszedł z domu</i>	118
2.5. Poetyka eksperymentu a granice innowacyjności – <i>Akt przerywany</i> w radiu	131
2.6. <i>Białe małżeństwo</i> , czyli jak osiągnąć kompromis w dążeniu do skrótu	141

2.7. W kręgu tragifarsy i monodramu	155
2.7.1. <i>Pogrzeb po polsku</i> , czyli o sztuce idealnej do realizacji radiowej	155
2.7.2. Monodram radiowy – <i>Śmieszny staruszek</i> , czyli teatr jednego aktora	158
2.8. W stronę miniatury i eksperymentu – <i>Teatr niekonsekwencji</i>	166
2.9. W kręgu intertekstualności i fascynacji Franzem Kafką	173
2.9.1. Głód sztuki wobec współczesnej konsumpcji w <i>Odejsciu Głodomora</i>	173
2.9.2. Słuchowisko na scenie? Eksperyment Teatru Współczesnego we Wrocławiu	184
2.9.3. <i>Pałapka</i> ciała, pałapka twórcy – inspiracja Kafką po raz kolejny	188
Rozdział 3. Muzyka i akustyka w słuchowiskach radiowych (adaptacjach dramatów) Tadeusza Różewicza	218
Rozdział 4. Programy poetyckie. Poezja i proza Różewicza w radiu	227
4.1. <i>Recykling</i>	228
4.2. <i>Radio w radiu</i>	237
4.3. W hołdzie literackim mistrzom: <i>Rozmowy w Alei Zdrowia</i>	247
4.4. <i>Tadeusz Różewicz „pisze” Staffa</i>	252
Rozdział 5. Fragmenty prozy autobiograficznej – <i>Matka odchodzi</i>	263
Rozdział 6. <i>W starych dekoracjach</i> – fragmenty prozy w słuchowisku	276
Rozdział 7. Programy promujące nowe wydania prozy i poezji	282
Rozdział 8. Zasady radiowej transkrypcji – <i>Dialogi poetów</i> . <i>Różewicz i Miłosz w rozmowie o życiu</i>	292
Rozdział 9. Obecność Tadeusza Różewicza w radiowych wspomnieniach	309
Wnioski końcowe	331

Aneks. Przenikanie gatunków literackich na przykładzie <i>Mojej córeczki</i>	342
Bibliografia	366
Indeks osób	378
Streszczenie	386